

Nurul Kadir GÜNDÜZ

1. Birinci Dünya Savaşı başladığında İngilizlerin "bağımsız devlet kurma" vaadinden etkilenen Mekke Emiri Şerif Hüseyin Osmanlı Devleti'ne isyan etti. Bu durum üzerine Medine'ye gönderilen Fahrettin Paşa, son derece kısıtlı imkânlarla rağmen iki buçuk yıl isyancılara karşı Medine'yi savundu ve tüm Medinelilerin önünde şunları söyledi: "Biliniz ki kahraman askerlerim İslam'ın göz bebeği olan Medine'yi son fişegine, son damla kanına, son nefesine kadar savunmaya ant içmiştir." Bu kararlılıkla I. Dünya Savaşı bitene kadar Medine'yi teslim etmeyen Fahrettin Paşa, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından ancak aylar sonra İstanbul Hükûmetinden gelen emirle Hicaz-Yemen Cephesi'nden çekilmişti.

Bu metinden,

- I. Osmanlı Devleti'ndeki bazı yöneticiler İngilizlerin kışkırtmalarından etkilenmiştir.
II. Ateşkes antlaşmasıyla barış sağlanmış ve İngilizler Hicaz'dan çıkarılmıştır.
III. Hicaz-Yemen Cephesi'nde isyancılara karşı başarılı bir müdafaa yapılmıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

Aralık-2022**2. Büyük Millet Meclisinin, iç ayaklanmaları bastırmak ve otoritesini kabul ettirmek için aldığı tedbirlerden bazıları şunlardır:**

- Halkı, Millî Mücadele konusunda doğru bilgilendirmek için Anadolu Ajansı'ndan ve bazı gazetelerden yararlanıldı.
- Ankara müftüsü Rıfat Börekçi ve birçok müftü tarafından Millî Mücadeleyi destekleyen fetvalar yayımlandı.
- Hiyanet-i Vataniye Kanunu çıkarıldı.
- Asker kaçaklarını ve isyancıları yargılamak için üyeleri Meclis içinden seçilen İstiklâl Mahkemeleri kuruldu.

Bu tedbirlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Basın yayın kuruluşlarından yararlanılmıştır.
B) Millî bilinç uyandırılmaya çalışılmıştır.
C) Din adamlarından destek alınmıştır.
D) Güçler ayrılığı ilkesi uygulanmıştır

Kasım-2022

3. 19. yüzyıl sonlarında birliğini kurmuş olan İtalya, Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'ı sömürgesi hâline getirmek istemiştir. Bu amaçla Fransa ile 1900 yılında bir anlaşma yapmış, Fransızların Fas'taki nüfuzuna karşılık kendisinin de Trablusgarp üzerindeki varlığının tanınmasını sağlamıştır. 1901'de İngiltere, 1902'de Avusturya, 1909'da da Rusya İtalya'nın Trablusgarp üzerindeki çıkarlarını tanımıştır. Osmanlı Devleti'nde ise bu süreçte Yemen'de, Makedonya'da, Arnavutluk'ta milliyetçi isyanlar çıkmış ve mali sıkıntılar yaşanmıştır.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Trablusgarp, Fransa ile İtalya arasında paylaşılmıştır.
B) Osmanlı toprakları emperyalist devletlerin ilgisini çekmiştir.
C) İtalya, Trablusgarp için diplomatik yöntemlere başvurmuştur.
D) Osmanlı Devleti'nde siyasal ve toplumsal sorunlar yaşanmıştır.

Ekim-2022

4. Ticaretin canlı olduğu ve konsoloslukların bulunduğu Manastır, Makedonya'nın önemli bir şehriydi. Pek çok etnik ve dinî grubun yaşadığı bu şehirde konsolosluklar halkı kışkırtıyordu. Ayrıca Sırlar, Bulgarlar ve Yunanlılar da kiliseleri aracılığıyla bölgeye hâkim olmak istiyorlardı.

Verilen bilgilerden hareketle Manastır ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil, din ve kültürel alanda birlikteliğin sağlandığı
B) Ekonomik faaliyetler açısından gelişmiş olduğu
C) Bölgeye hâkim olmak için dinin kullanıldığı
D) Milliyetçi fikirlerin yayılması için uygun ortam bulunduğu

Ekim-2022**5. Aşağıda Selanik'te yaşamış milletlere ait yapıların görsellerine yer verilmiştir.**Alaca İmaret
CamisiAziz Dimitrious
KilisesiYad Lezikaron
Sinagogu**Verilen görsellerden Selanik ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

- A) Gayrimüslimlerin çoğunluğu oluşturduğuna
B) Ticaret yolları üzerinde bulunduğu
C) Fikir akımlarının etkisinde kaldığına
D) Farklı inançlara ev sahipliği yaptığına

Ekim-2022

6. Osmanlıcılık düşüncesi, hangi din ve soydan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan tüm vatandaşları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Bu düşünceyi savunanlar milliyetçilik düşüncesine dayalı bağımsızlık hareketlerini durdurup ülkenin dağılmasını engellemeyi hedeflemiştir. Buna göre Müslüman ve gayrimüslim bütün topluluklar Osmanlı milletinin birer parçası olup aynı hak ve sorumluluklara sahip, ayrıcalığı olmayan Osmanlı vatandaşı olarak kabul edilmiştir. Bu düşünceyi hayata geçirmek için de meşruti yönetim zorunlu görülmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlıcılık düşüncesinin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Bütün toplumsal unsurların eşitliğini savunur.
- B) Müslüman olmayanlara devlet kurma hakkı tanır.
- C) Devletin bütünlüğünü korumayı amaçlar.
- D) Anayasal monarşiyi öngörür.

Ekim-2022

7.

Tevfik Fikret

Osmanlı son dönem şairidir. Batı medeniyetinin örnek alınması gerektiğini savunan Tevfik Fikret'in bu yöndeki fikirleri, Mustafa Kemal üzerinde özellikle inkılapların oluşturulmasında etkili olmuştur.

Jean-Jacques
Rousseau

Aydınlanma dönemi Fransız yazar ve düşünürdür. Ulusal Devlet anlayışını benimseyen Rousseau, bu düşüncesi ile Mustafa Kemal'i derinden etkilemiştir. Mustafa Kemal, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü Rousseau'dan esinlenerek söylemiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal için,
I. Çağdaş ve yenilikçi bir kişiliğe sahiptir.
II. Yerli ve yabancı düşünürlerden ilham almıştır.
III. Demokratik yönetim anlayışını benimsemiştir
Çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Ekim-2022

8. Osmanlı Devleti'nin verdiği kapitülasyonlardan yararlanan yabancı devletler Osmanlı topraklarında birçok okul açmışlardır. İlgili oldukları devletlerin konsoloslukları aracılığıyla yönetilen bu okullarda Osmanlı Devleti'nin yeterince denetim hakkı yoktu. Bu konuda Türk milletinin ortak görüşlerini de dikkate alan Türkiye Cumhuriyeti, yabancı okulları Millî Eğitim Bakanlığına bağlayarak denetim altına aldı ve kanunlara uymayan okulları kapatmaya başladı. Bu duruma bazı Avrupalı devletler tepki gösterse de Türkiye bu konuyu kendi iç meselesi olarak gördü ve yabancı devletlerin bu konuya müdahale etmesine müsaade etmedi. Böylece yeni Türk Devleti ulusal ve uluslararası çıkarlarını da korumuş oldu.

Buna göre Türkiye'nin, yabancı okullar meselesini çözerken;

- I. Tam bağımsızlığı savunma,
- II. Millî menfaatleri koruma,
- III. Türk kamuoyunu dikkate alma

Durumlarından hangilerine göre hareket ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Mayıs-2022

9. Mustafa Kemal'in işgaller karşısındaki düşünceleri şöyledir:

"...Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kimler olursa olsun onlara bütün ulusça silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ilk gününde açıklamak elbette yerinde olamazdı. Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu..."

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Vatanın bir bütün olarak savunulmasını gerektiğini belirtmiştir.
- II. Egemenliğin millete ait olduğunu vurgulamıştır.
- III. Mücadelenin belirli bir plan dâhilinde yürütülmesi gerektiğini savunmuştur.
- IV. Türk halkının işgaller karşısında bilinçlenmesini amaçlamıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

Mart-2022